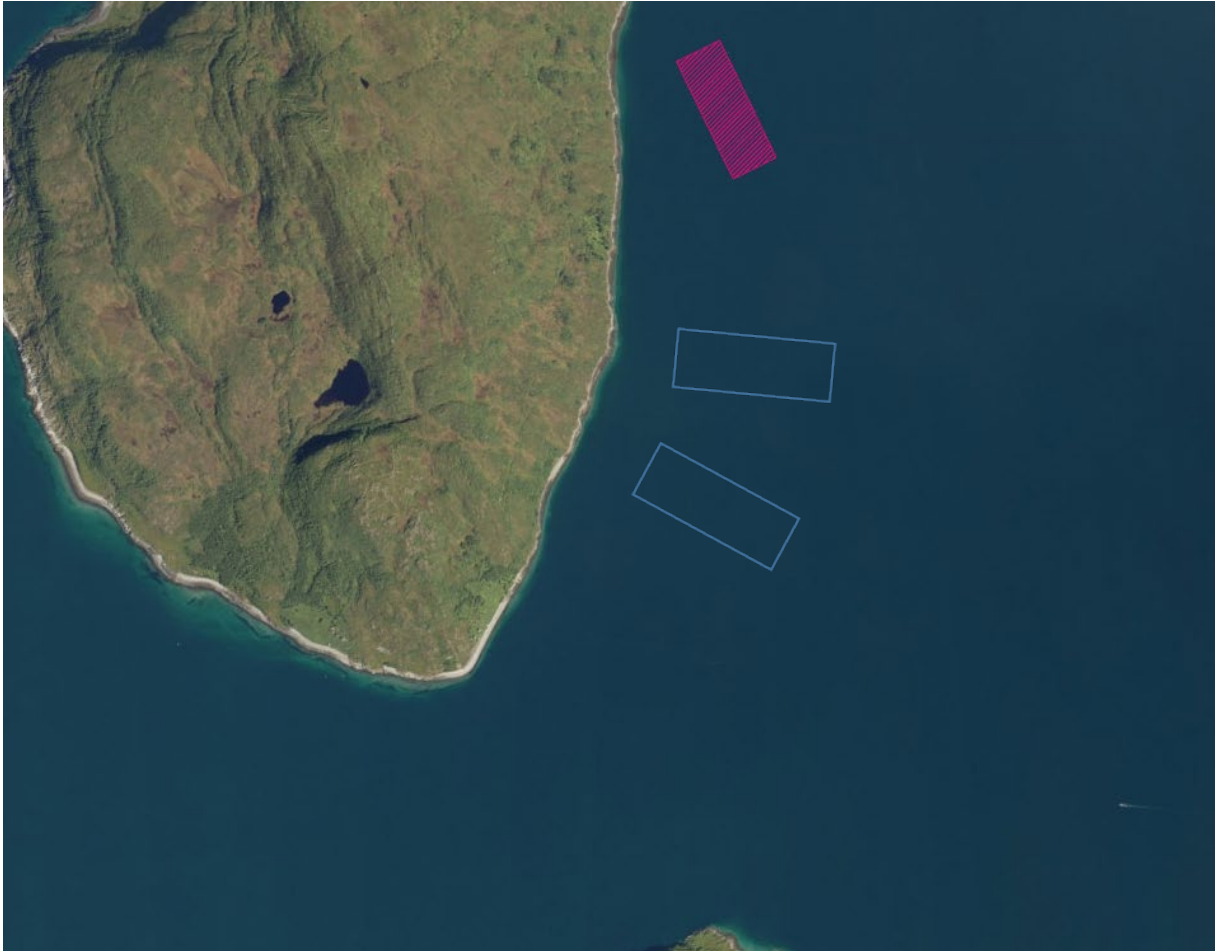


BEHOVSVURDERING KONSEKVENSENTREDNING



14.06.23

Ny lokalitet Bjørnvika i Skjervøy Kommune

OHS Havbruk AS

Organisasjonsnummer 926678167

Oppdragsgiver	Lerøy Aurora Sjø AS
Kontaktperson	Torgeir Nordheim
Tittel	Behovsvurdering konsekvensutredning Bjørnvika, Skjervøy Kommune
Prosjektnummer	1075
Rapportnummer	BKU1075_14.07.2023
Rapportdato	14.07.2023

Sammendrag:

På oppdrag fra Lerøy Aurora Sjø AS (LA) har OHS Havbruk AS gjennomført en vurdering av om etablering av lokalitet Ny Bjørnvika, kan få vesentlige negative virkninger for samfunn eller miljø.

Grundige undersøkelser viser at Bjørnvika er en godt egnet havbrukslokalitet. Miljøbelastningen på lokaliteten vil følges opp fortløpende i henhold til gjeldende regelverk.

Tiltaket vurderes ikke til å være i stor konflikt med andre interessenter, og tiltaket ligger i arealer regulert til formålet. Det konkluderes derfor med at det ikke er nødvendig å konsekvens-utrede tiltaket.

Tiltaket:


Etablering av havbrukslokalitet Bjørnvika på regulert akvakulturområde i Kjølmannen, Skjervøy Kommune: Det søkes om maksimal tillatt biomasse (MTB) på 7200 tonn.

Omsøkt anleggsstørrelse:

- To identiske anleggsdeler med 2 x 6 bur hver, totalt 24 bur.
 - Burstørrelse 100 x 100 meter
 - Servicekorridor i hvert anlegg, 20 meter bred
 - Hvert anlegg får et overflateareal på 220 x 600 meter, totalt 0,264 km² overflateareal.
 - Hvert anlegg får 44 forankringsliner, totalt 88 liner.
- Felles fôrflåte, plassert mellom de to anleggene
 - Totalt 8 forankringsliner

Lokalitet

Lokalitet	Bjørnvika
Lokalitetsnummer	NY

Rev	Dato	Beskrivelse	Utført av / Godkjent
00	14.06.2023	Vurdering behov KU	Kåre Aas  Ole H Strømmesen 
01	14.07.2023	Ny lokalitet nytt lokalitetsnavn	Kåre Aas 

Innhold

1.	Innledning	4
2.	Beskrivelse tiltak	5
2.1	Størrelse, planområde og utforming:	5
2.2	Fiskeriinteresser	6
2.3	Bruken av naturressurser:	6
2.4	Avfallsproduksjon og utslipp:	6
2.5	Risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer:	7
3.	Mulig påvirkning eller konflikter	9
3.1	Verneområder:	9
3.2	Truede arter eller naturtyper:	9
3.3	Anadrom laksefisk	12
3.4	Statlige planretningslinjer	13
3.5	Større omdisponering av områder	13
3.6	Økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet	13
3.7	Konsekvenser for befolkningens helse:	15
3.8	Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp:	15
3.9	Risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer	15
4.	Konklusjon	16

1. Innledning

Lerøy Aurora Sjø AS (LA) søker om etablering av lokalitet Bjørnvika i Skjervøy kommune. Eksisterende lokalitet 16736 Kåvika ligger i den nordlige delen av arealet som er avsatt til formålet, mens det omsøkte tiltaket ønskes plassert i den sørlige enden av arealet. Som en følge av den omsøkte etableringen vil det ikke være overlapp mellom eksisterende og omsøkte anleggsplassering. Det er drevet oppdrett på eksisterende lokalitet over mange år.

Søker har et selvstendig ansvar for å vurdere om tiltaket kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn i henhold til § 10 jf. § 8 i forskrift om konsekvensutredninger (FOR 2017-06-21-854)

Oppsummert:

Forskriften trådte i kraft 1. juli 2017 og erstatter de to tidligere forskriftene om konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven og forskrift om konsekvensutredning for tiltak etter sektorlover. Akvakultur faller inn under vedlegg II om tiltak etter annet lovverk, og skal behandles etter § 10 jf. § 8. Fylkeskommunen er her ansvarlig myndighet for planer og tiltak for akvakultur.

Troms og Finnmark fylkeskommune sender søknaden til antatt berørte myndigheter. Andre berørte parter eller interesseorganisasjoner vil ha anledning til å uttale seg under offentlig ettersyn av søknaden.

Dersom høringsparten mener at tiltaket kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn i henhold til kriteriene i § 10, og disse virkningene ikke allerede er tilfredsstillende gjort rede for i søknaden, må dette meldes i svaret til fylkeskommunen. Høringsparten skal da konkretisere hvilke forhold som bør belyses nærmere. Dersom fylkeskommunen, på bakgrunn av høringen og egne vurderinger, finner at tiltaket antas å kunne få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, og virkningene ikke er tilstrekkelig belyst i søknaden, skal det kreves tilleggsutredninger etter forskriftens § 27. Eventuelle kostnader forbundet med konsekvensutredningen skal dekkes av søkeren.

Vurderingen:

I vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal det ses hen til egenskaper ved planen eller tiltaket, jf. annet ledd og planen eller tiltakets lokalisering og påvirkning på omgivelsene, jf. tredje ledd. Det skal også i nødvendig grad ses hen til egenskaper ved virkninger nevnt i fjerde ledd.

Egenskaper ved planen eller tiltaket omfatter:

- Størrelse, planområde og utforming
- Bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser
- Avfallsproduksjon og utslipp
- Risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer

Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

- *Truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv*
- *Statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i samsvar med plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i samsvar med plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77.*
- *Større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsliv formål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet*
- *Økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet*
- *Konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning*
- *Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp*
- *Risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.*

2. Beskrivelse tiltak

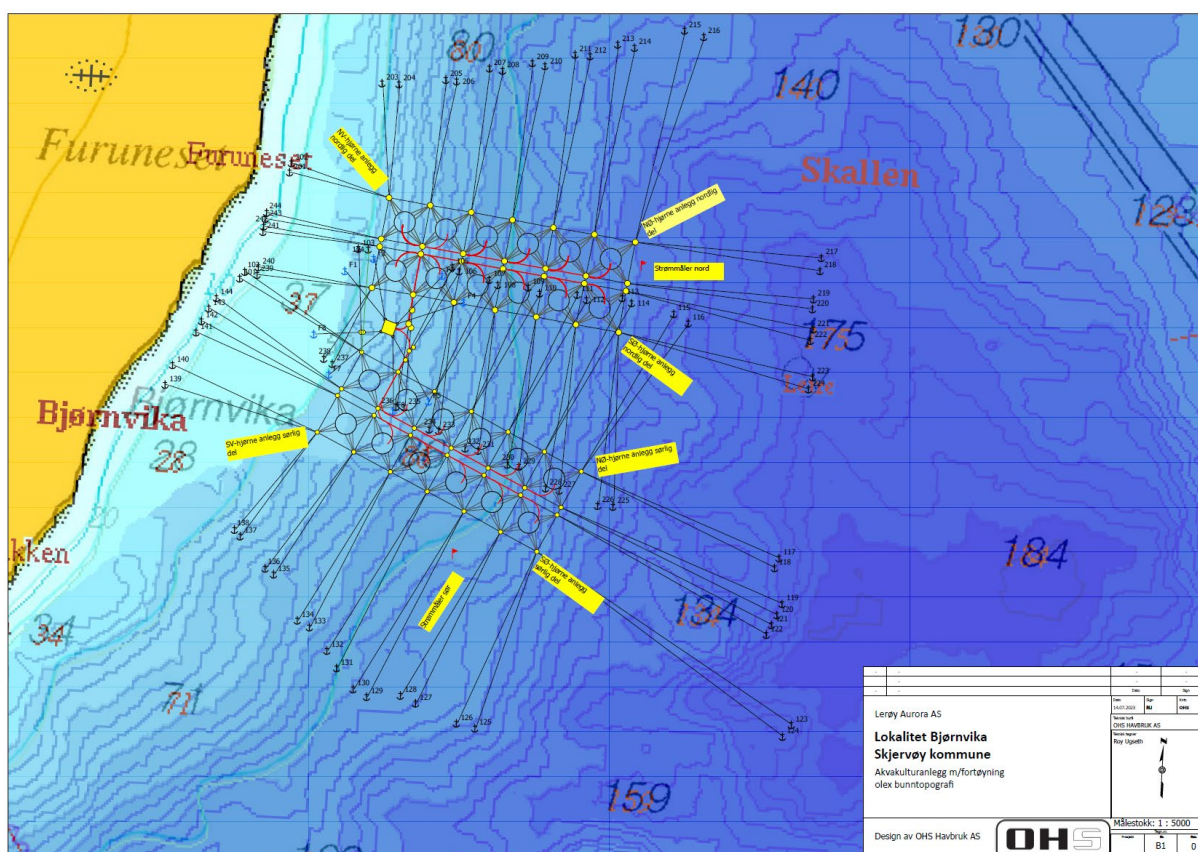
2.1 Størrelse, planområde og utforming:

Lokalitet Bjørnvika ligger sørøst for Vorterøya i Skjervøy kommune (figur 1). En etablering etter denne søknaden fører til at nærmeste etablerte havbrukslokalteter være 15657 Kågen (avstand ca. 1,5 km), 45083 Vorterøyskagen (avstand ca. 4,4 km), 31457 Skarvestein (avstand ca. 4,9 km) og 35597 Føllesøy (avstand ca. 4,2 km). Alle disse lokalitetene tilhører Lerøy Aurora AS.

Det søkes om innplassering av to identiske rammefortøyninger, som hver er 600 x 220 meter. Det planlegges også med en felles fôrflåte til å betjene disse to anleggsdelene. Dette akvakulturanlegget som ønskes etablert, vil dersom det godkjennes, erstatte dagens lokalitet 16736 Kåvika.

Sedimentundersøkelsene i anleggssonen (B-undersøkelsen, Åkerblå 2023a¹) er utført på nytt areal i forbindelse med søknad (uten belastning). Samlet indeks er 0,03, som gir lokalitetstilstand 1 (meget god). Undersøkelsen i overgangssonen (C-undersøkelsen, Åkerblå 2023b²), i forbindelse med søknad om etablering av nytt anleggsområde, viser svært gode faunaforhold ved lokaliteten. Samlet gir B- og C-undersøkelsene god oversikt over forekomstene av sediment, fauna og kjemiske parametere på lokaliteten.

Vannutskiftingen i området er meget god, med moderate maksimalhastigheter og god gjennomsnittlig hastighet. Basert på erfaringer gir en slik kombinasjon svært gode forhold for oppdrett av fisk i åpne merder, både med hensyn på produksjonen og lokalitetens bæreevne. Vannutskiftningen går hovedsakelig i retningen mot SSV (se søknadens vedlegg 5).



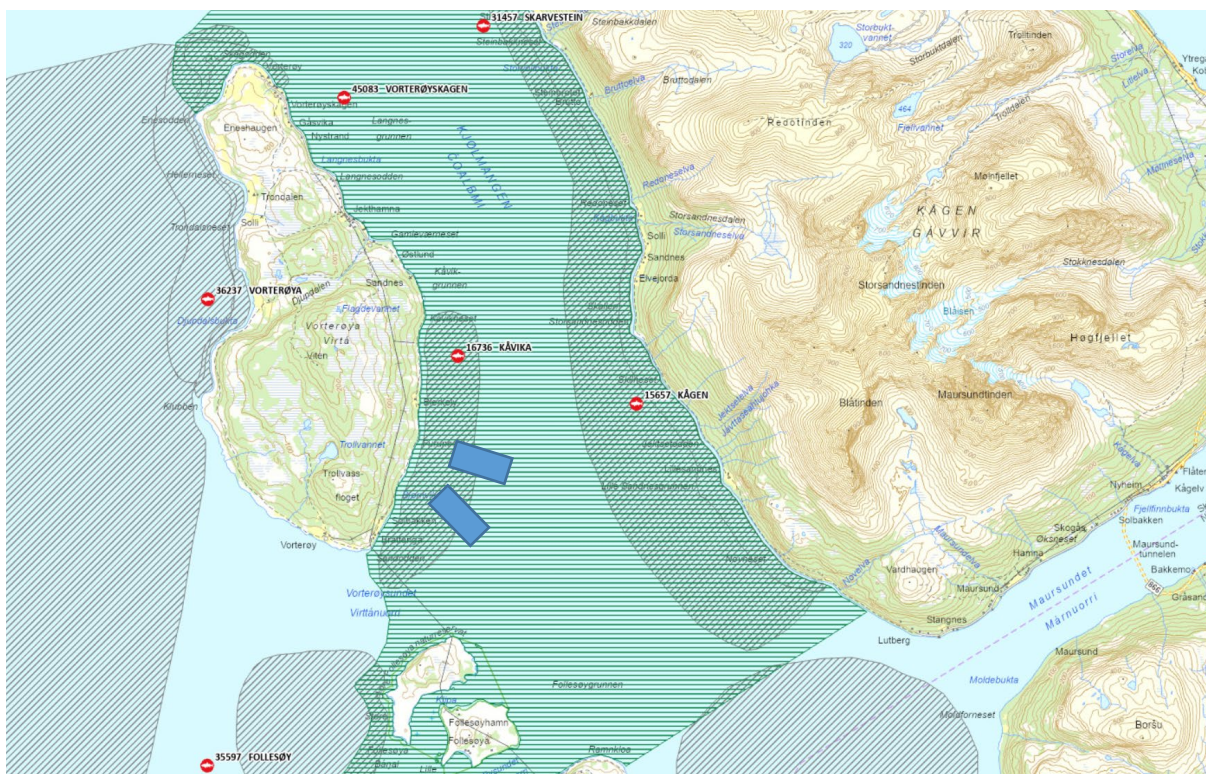
Figur 1. Kartutsnitt fra omsøkt lokalitet Bjørnvika som viser anleggets utforming og plassering av komponenter som inngår.

¹ Åkerblå 2023a: B-undersøkelse for lokalitet 16736 Nye Kåvika. Rapport-nummer: 110206339-3000-01-001.

² Åkerblå 2023b: C-undersøkelse Nye Kåvika (16736). Rapportnummer 110206340-3001-01-001.

2.2 Fiskeriinteresser

Området sørøst for Vorterøya er registrert som fiskefelt for passive redskaper, og hele området i Kjølmangen er registrert som oppvekst og beiteområde (figur 2). Dagens anlegg på lokalitet Kåvika er etablert innfor de samme områdene som vil bli berørt av den nye plasseringen på lokaliteten. Ut over at det omsøkte tiltaket vil legge beslag på et større areal, vurderes det at omsøkte tiltaket ikke vil påvirke registrerte fiskeriinteresser ut over dagens situasjon.



Figur 2. Kartutsnitt fra Fiskeridirektoratet³, som viser kystnære fiskeridata. Mørk skravering viser fiskeplasser for passive redskaper, grønt linjert areal viser oppvekst / beiteområde. Røde symboler viser dagens, godkjente akvakulturlokaliteter. Blåe rektangler viser omtrentlig plassering av omsøkte havbruksanlegg på lokalitet Bjørnvika.

2.3 Bruken av naturressurser:

Bruken av naturressurser, særlig arealer, jord, mineralressurser, vann og biologiske ressurser:

Akvakulturanlegget er i sin helhet planlagt i et areal som er avsatt til formålet og vil, ut over arealbruken, ikke benytte seg av noen naturressurser.

2.4 Avfallsproduksjon og utslipp:

Utslipp fra anlegget vil i hovedsak bestå av organisk materiale bestående av fekalier fra produksjon av laksefisk, og i betydelig mindre grad av fôrspill. Eksisterende anlegg på lokalitet Kåvika er godkjent for 5400 MTB, mens det omsøkte akvakulturanlegget på Bjørnvika søkes til 7200 MTB. Økningen i produksjonsvolum på 1800 tonn, vil også medføre tilsvarende økning i utslipp av organisk materiale fra produksjonen. I tillegg til organisk materiale fra produksjonen, vil det være moderate utslipp fra vaskeprosesser der tang, rur og andre fastgrodd marine arter spyles av anlegget.

Ut fra gode faunaforhold, god vannutskifting og gunstig topografi er det ikke forventet at den nye anleggsplasseringen, med en moderat økning i produksjonsvolumet, vil ha store konsekvenser. God vannutskifting bidrar til å fordele tilført, organisk avfall fra produksjonen, noe som gir lavere belastning av resipienten.

³<https://portal.fiskeridir.no/portal/apps/webappviewer/index.html?id=87d862c458774397a8466b148e3dd147>

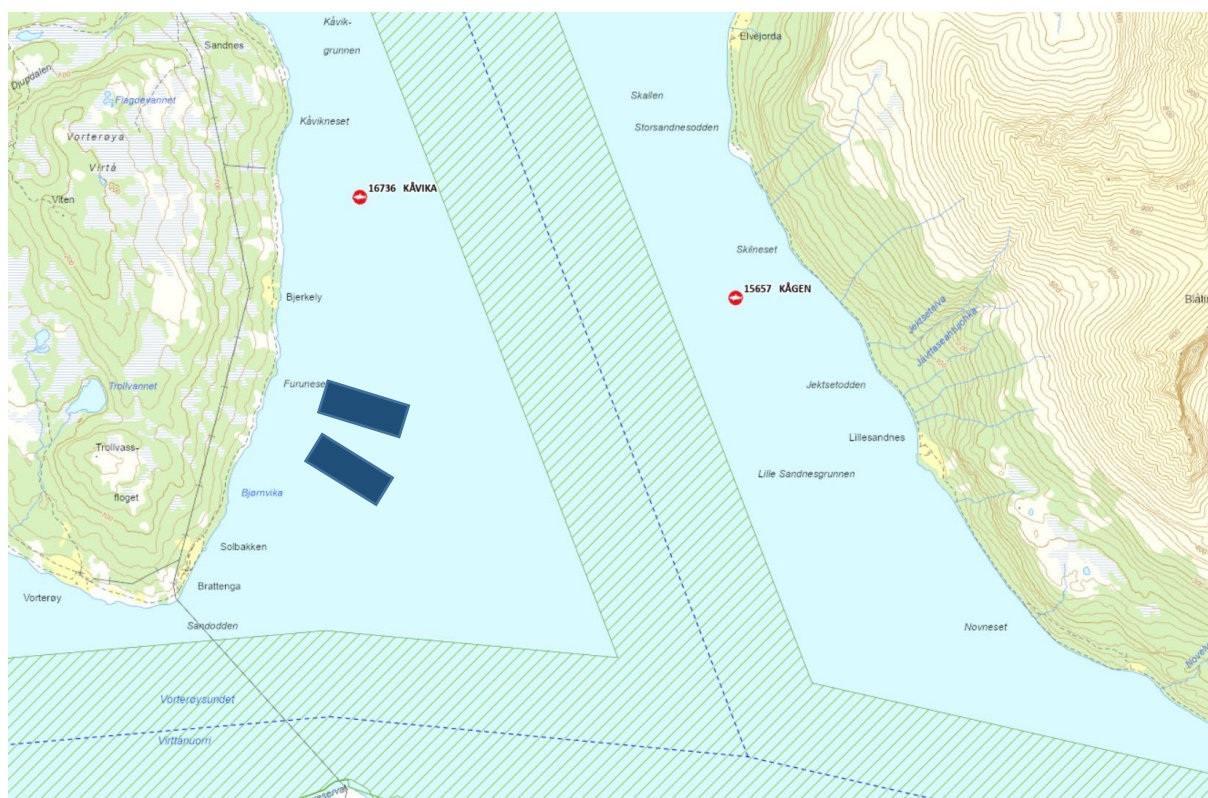
Bunnforholdene på lokalitet følges opp fortløpende med prøvetaking i henhold til NS 9410, og evt. endringer vil på denne måten fanges opp og tiltak iverksettes.

Død fisk og evt. avskjær eller blodvann vil samles opp fortløpende og konserveres. Bedriften vil etablere god ensilasje kapasitet på lokaliteten og har i tillegg beredskapsplaner /avtaler som sikrer ytterligere kapasitet hvis det skulle oppstå ekstra behov ved for eksempel algeangrep, massedød eller lignende.

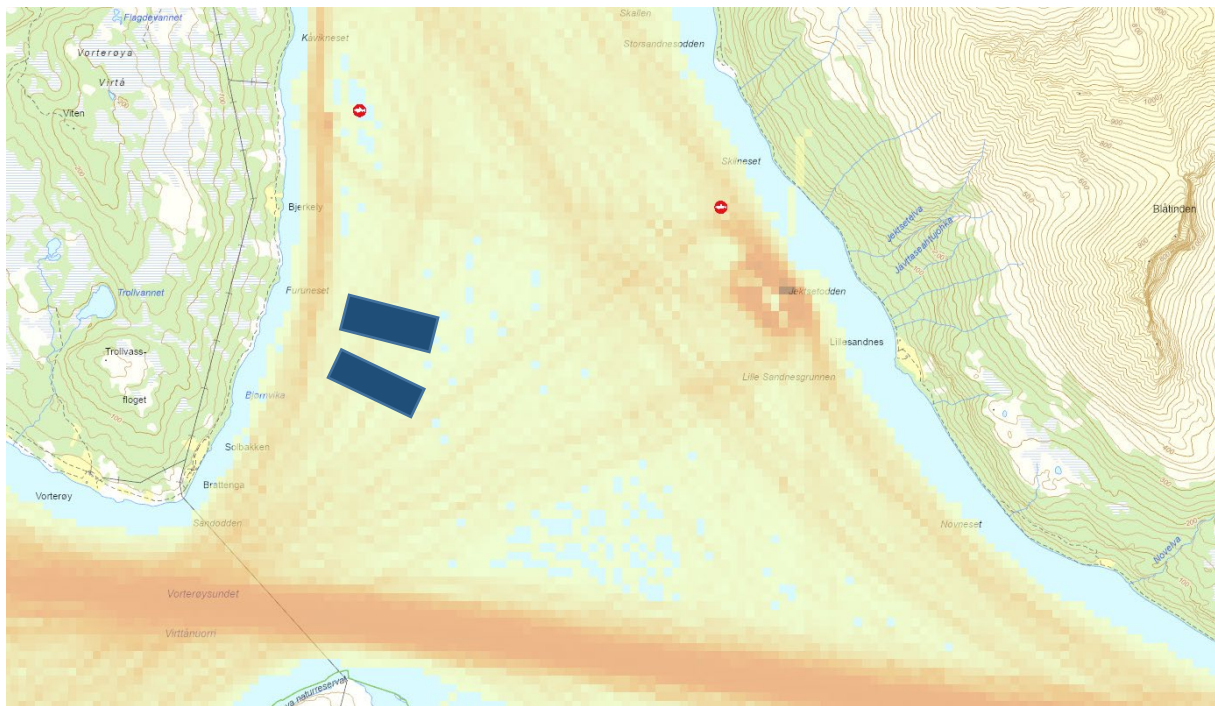
Utslipp av legemidler vil kun forekomme hvis dette er foreskrevet av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog, og vil bli benyttet i henhold til resept. Utslipp fra havbruksanlegget skal ikke føre til at sedimentene påvirkes utover standardene som er fastsatt eller i samsvar med vannforskriften. Hvis miljøundersøkelser viser at aktuelle miljøstandarder overskrides iverksettes tiltak for å redusere utslippene.

2.5 Risiko for alvorlige ulykker og/eller katastrofer:

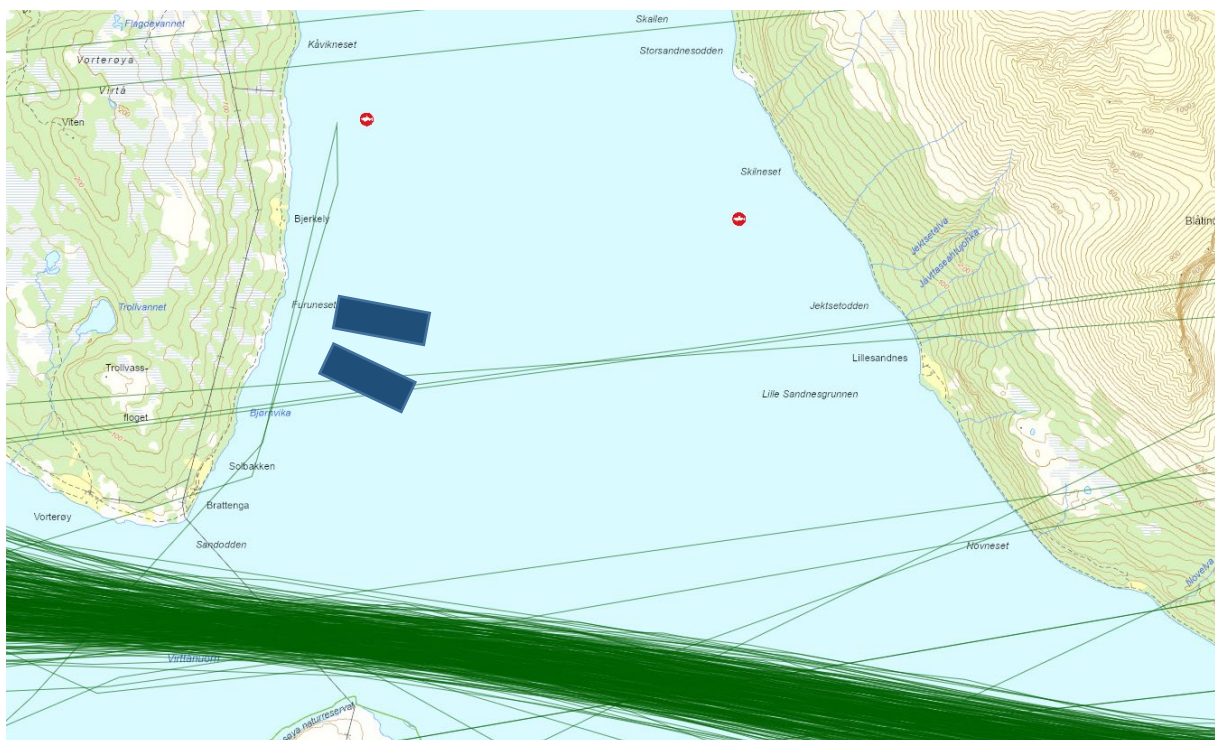
Tiltaket innebærer etablering av et nytt havbruksanlegg, der plassering og utforming er innenfor et regulert akvakulturområde. Anleggets overflatedel vil på det nærmeste være ca. 1 km fra biled og ca. 0,5 km fra ferdselsarealet. Det omsøkte tiltaket vurderes til ikke å være i konflikt med farled, relevante lyktesektorer eller andre navigasjonsinstallasjoner (figur 3, 4 og 5).



Figur 3. Kartutsnitt fra Fiskeridirektoratet, som viser biled (blå stiplet linje) og farledsareal (grønn skravering) Mørk blå arealer viser omtrentlig, omsøkt anleggsplassering.



Figur 4. Kartutsnitt fra Kystinfo⁴ som viser AIS data (klasse A for hele 2020). Mørkere farge indikerer høyere frekvens av skipstrafikk. Røde punkter viser plassering av dagens akvakulturanlegg. Mørkt, blått areal viser omtrentlig, omsøkt anleggplassering.



Figur 5. Kartutsnitt fra Kystinfo, temalag skipstrafikk / fiskefartøy 2019. Grønne linjer viser trafikk av fartøy. Røde punkter viser plassering av dagens akvakulturanlegg. Mørkt, blått areal viser omtrentlig, omsøkt anleggplassering.

⁴ <https://kart.kystverket.no/>

3. Mulig påvirkning eller konflikter

3.1 Verneområder:

Tiltaket ligger i et regulert akvakulturområde, og det nærmeste verneområdet er Store Follesøy naturreservat mot sør (figur 6). Innplassering av akvakulturanlegget på lokalitet Bjørnvika, som ligger ved et område betegnet som et inngrepsfritt (figur 6), vil være synlig fra land og på denne måten kan det påvirke den visuelle opplevelsen av området.

Påvirkningen på den visuelle opplevelsen av det vernede området på Store Follesøy og naturområdene, spesielt på Vorterøya, vil være større med det omsøkte tiltaket, sammenliknet med det eksisterende anlegget på Kåvika. Det vurderes imidlertid at det omsøkte akvakulturanlegget ikke vil føre til vesentlig større påvirkning ut over det som er med det allerede etablerte anlegget.



Figur 6. Kartutsnitt fra Naturbase⁵ som viser Store Follesøy naturreservat (rød skravering) og inngrepsfrie naturområder (grønne arealer på land). Mørkt, blått areal viser omtrentlig, omsøkt anleggsplassering.

3.2 Truede arter eller naturtyper:

Truede arter eller naturtyper, verdifulle landskap, verdifulle kulturminner og kulturmiljøer, nasjonalt eller regionalt viktige mineralressurser, områder med stor betydning for samisk utmarksnæring eller reindrift og områder som er særlig viktige for friluftsliv.

Ifølge Miljødirektoratets naturbase er det registrert gråmåke (*Larus argentatus*) i Kjølmanen. Arten er vurdert som sårbar, og derfor er av nasjonal forvaltningsinteresse. Det er ikke påvist verdifulle landskapsområder, kulturminner, kulturmiljøer eller andre problematiske områder som berøres av akvakulturanlegget.

⁵ <https://geocortex01.miljodirektoratet.no/Html5Viewer/?viewer=naturbase>

I Kjølmannen er det funnet ansvarsarter fra faunaundersøkelser tatt i forbindelse med akvakulturvirksomheten i området. Artene er vurdert å være fra livskraftige bestander og det vurderes at det omsøkte tiltaket ikke vil påvirke leveområdet til disse artene i betydelig grad.

Områdene rundt Kjølmannen er kategorisert som viktige og registrerte friluftsområder (figur 7). Lokalitet Bjørnvika er ikke inkludert som friluftsområde og det vurderes derfor som at det omsøkte tiltaket, som i tillegg ligger på sjøen, ikke vil være i konflikt med friluftssinteresser.



Figur 7: Kartutsnitt fra Naturbase, rød og rosa merking viser henholdsvis viktige og registrerte friluftsområder. Mørkt, blått areal viser omtrentlig, omsøkt anleggsplassering.



Figur 8: Kartutsnitt fra Miljødirektoratets Naturbase, som viser områder for årstidsbeite på Kågen.

Områdene på Kågen benyttes til årstidsbeite for rein og tilhører reinbeitedistrikt Arnøy/Kågen (figur 8). Det omsøkte akvakulturanlegget ligger i sin helhet på sjøen og i et område som ikke berøres av reinbeiteområdene. Det vurderes derfor at tiltaket ikke vil bidra til interessekonflikt.

3.3 Anadrom laksefisk

Foreslått, ny lokalitet Bjørnvika ligger om lag 18 km i rett luftlinje fra utløpet til Reisaelva, som er nærmeste større vassdrag for anadrom laksefisk (figur 9). Anlegget ligger ikke direkte i utløpet til Reisaelva som vist på kartutsnittet under:



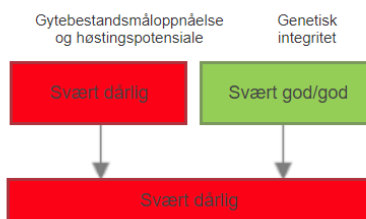
Fig 9. Kartutsnittet viser foreslått anlegg for Bjørnvika. På det blå arealet er utløpssonen av og delvis også selve Reisaelva vist. Andre oppdrettslokaliteter er også vist på kartet med grønne skraverte felt på sjøen.

I forhold til anadrom laksefisk, er det en rekke faktorer som kan påvirke bestandene for anadrome laksefisk, hvor lakselus og rømt oppdrettslaks fra oppdrettsnæringen kan være blant faktorene som påvirker bestandene negativt.

I følge [Lakseregisteret](#), er bestandstilstanden for laks i Reisaelva moderat påvirket som en følge av overbeskatning, mens rømt oppdrettslaks, vannkraft og pukkellaks har liten påvirkning (figur 10). For sjørret er bestandstilstanden god og det er moderat påvirkning av lakselus og liten påvirkning fra vannkraft. For sjørøye er det overfiske som har størst effekt på bestanden.

Kunnskapen om vandringsmønsteret for laksesmolt, er lav i dette området. Den omsøkte lokalitet Bjørnvika ligger i god avstand fra Reisaelva og det omsøkte tiltaket vurderes til ikke i vesentlig grad å endre situasjonen slik den er i dag.

Bestandstilstand laks



Påvirkningsfaktor	Effekt på laksen
G. salaris	Ingen
Forsuring	Ingen
Rømt oppdrettslaks	Liten
Lakselus	Ingen
Vannkraftutbygd	1977
Vannkraft	Liten
Pukkellaks	Liten
Overbeskatning	Moderat
Miljøgifter	Ingen
Samferdsel	Ingen

Fig. 10 Utklipp fra lakseregisteret som viser faktorer som kan påvirke bestandstilstanden for laks i Reisavassdraget.

3.4 Statlige planretningslinjer

Statlige planretningslinjer, statlige planbestemmelser eller regionale planbestemmelser gitt i samsvar med plan- og bygningsloven av 27. juni 2008 nr. 71 eller rikspolitiske bestemmelser eller rikspolitiske retningslinjer gitt i samsvar med plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77:

Tiltaket ligger i område regulert til akvakulturformål.

3.5 Større omdisponering av områder

Større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftens formål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet.

Tiltaket ligger i regulert akvakulturområde og vil ikke medføre omdisponering av områder avsatt til annen aktivitet enn akvakultur.

3.6 Økt belastning i områder der fastsatte miljøkvalitetsstandarder er overskredet

Vannforekomsten i Kjølmannen (ID 0403030800-C) oppnår i følge vann-nett.no miljømålene for økologisk og kjemisk tilstand på henholdsvis svært god og god måte. Registrerte påvirkninger utøver ingen risiko og har liten effekt i forhold til oppnåelse av miljømålene for vannforekomsten (figur 9).

Drift av et akvakulturanlegg vil gi tilførsel av organiske materiale, og på den måten kunne påvirke nærområdet til anlegget. Graden av påvirkning vil overvåkes gjennom gjeldene regelverk, hvor frekvensen av undersøkelser er risikobasert.



Figur 11. Kartutsnitt fra NVE over ytre del av Lyngenfjorden, Vorterøy, Kjølmannen, Kågen og deler av Reisafjorden. Fargen på sjøarealene viser økologisk tilstand av kystvannet. Blått areal angir svært god, naturlig tilstand og grønt areal indikerer god, naturlig tilstand.

Det er forventet at etablering av lokaliteten Bjørnvika, som vil utvide arealet til resipienten, samtidig som strømforholdene i hele vannsøylen er bedre på den nye plasseringen, vil gi økt bærekraft sammenliknet med der den eksisterende lokalitet Kåvika er plassert. Selv med en moderat økning i maksimalt tillatt biomasse med 1800 tonn, er det forventet mindre påvirkning fra det omsøkte anlegget, sammenliknet med lokalitet Kåvika. Ved at det er totalt 24 bur tilgjengelig på den nye lokaliteten, kan produksjonen fordeles bedre på arealet, samtidig som det kan praktiseres intern brakklegging i anlegget. Det vurderes at det omsøkte tiltaket vil være uten negative konsekvenser for vannforekomsten.

3.7 Konsekvenser for befolkningens helse:

Konsekvenser for befolkningens helse, for eksempel som følge av vann- eller luftforurensning:

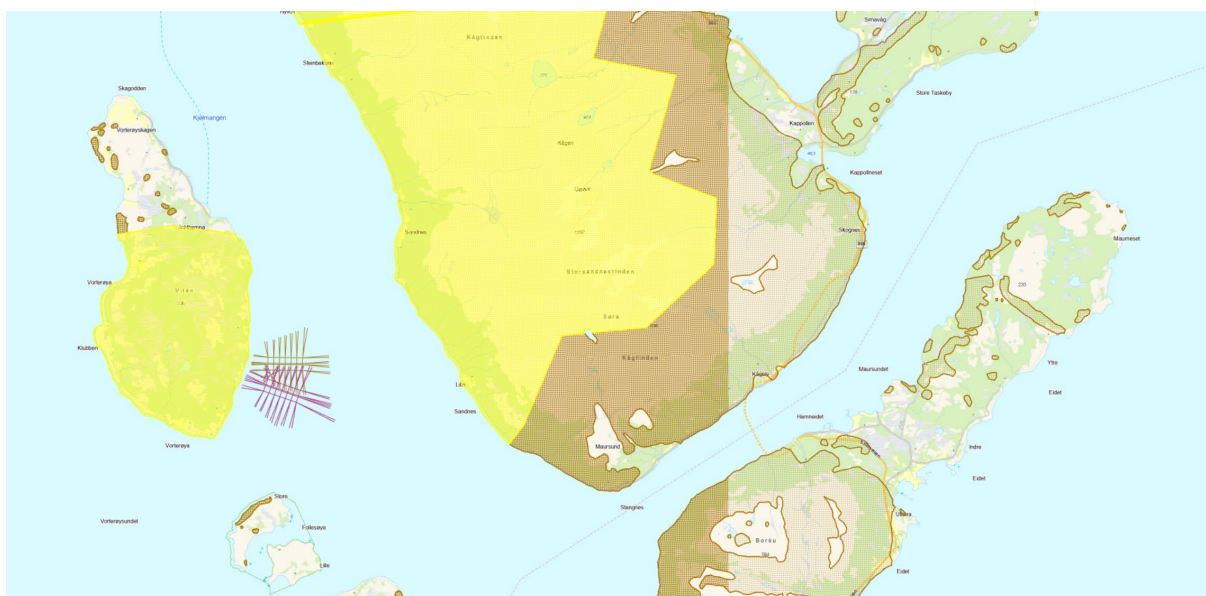
Det vurderes slik at anlegget med tilhørende landbase ikke gir vesentlig belastning, hverken av lukt, lys eller luftforurensning. Ensilering av dødfisk utføres med egnet utstyr ombord i fôrflåte og ensilasjen lagres i lukkede tanker om bord i samme flåte. Ved behov vil ensilasjen hentes av eksternt, spesialisert fartøy.

3.8 Vesentlig forurensning eller klimagassutslipp:

Tiltaket er en nyetablering som vil erstatte eksisterende akvakulturanlegg på lokalitet Kåvika. Det er derfor ikke forventet økning av klimagassutslipp. Lerøy har en strategi om hybridisering av sine fôrflåter, og elektrifisering av sjølokaliteter der det er mulig. Lokalitet Bjørnvika egner seg trolig for etablering av landstrøm. De skisserte tiltakene vil bidra til reduksjon av klimagassutslipp sammenlignet med aggregatdrift.

3.9 Risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer

Risiko for alvorlige ulykker som en følge av naturfarer som ras, skred eller flom.



Figur 11. De aktuelle områdene på Vorterøya som ligger vest for anlegget, har ikke vært vurdert for skredfare.

Akvakulturanlegget er planlagt med 3-500 meters avstand fra land, som er noe lengre sammenliknet med dagens anleggsplassering på lokalitet Kåvika. Flåten vil i den nye plasseringen ligge ca. 100 meter lengre fra land enn dagens flåteplassering. Med tanke på høyden på terrenget (høyeste punkt på Vorterøya er 236 m) anses det som lite sannsynlig at anlegget kan være skredutsatt fra skred fra denne høyden. Skred anses å være den mest sannsynlige naturfaren i dette området.

Kågen er mye høyere, men her ligger anlegget over 2 km fra. Det ansees derfor som lite sannsynlig at installasjonen vil være utsatt for naturfarer som ras, skred eller flom.

4. Konklusjon

Det omsøkte tiltaket gjelder plassering av en ny havbrukslokalitet, Bjørnvika. Anlegget er omsøkt på en lokalitet med meget god vannutskifting, og arealet ligger godt utenfor farled.

Vår vurdering er at den ønskede etableringen ikke vil påvirke området i vesentlig negativ grad. Tiltaket vurderes ikke til å være i store konflikter med andre interessenter eller til skade for miljøet. Det konkluderes derfor med at tiltaket ikke medfører behov for konsekvensutredning.